

**ROELAND MONASCH
KNOKT VOOR EEN
KINDVRIENDELIJK GEORGIË**

‘Ouders die lesgeven in het puin. Dat raakt me!’

Na jaren wonen en werken in het buitenland weet hij wat hij kan verwachten. Ook in Georgië. En natuurlijk is hier nog veel werk te verzetten – een kwart van de kinderen leeft onder de armoedegrens en het onderwijs is belabberd – maar Roeland Monasch directeur van UNICEF Georgië is optimistisch. ‘Over vijf of tien jaar is UNICEF hier niet meer nodig.’

TEKST ANNEKE BOTS BEELD UNICEF/GIACOMO PIROZZI

KANJERS VAN GOUD

Presentator Winston Gerschtanowitz ging voor het programma *Kanjers van Goud* op bezoek bij Roeland Monasch in Georgië. In elke uitzending staat iemand centraal die zich keihard inzet om de wereld te verbeteren. Uit handen van Winston kreeg Roeland een cheque van 20.000 euro uitgereikt van de Nationale Postcode Loterij om te besteden aan een UNICEF-project in Georgië. *Kanjers van Goud* wordt uitgezonden op 21 november op RTL 4 na *Miljoenenjacht*. Daarna is het programma nog te zien via www.postcodeloterij.nl.

Ongeveer een jaar geleden verhuisde Roeland (45) met zijn gezin van Zimbabwe naar de Georgië. ‘De eerste jaren dat ik in Zimbabwe was, ging alles alleen maar slechter en slechter. Ons werk bestond vooral uit noodhulp. We deden alles zelf, van het inkopen en distribueren van basismedicijnen voor alle ziekenhuizen in het land tot onderhandelingen met de lerarenvakbond om weer docenten voor de klas te krijgen. In Georgië is dat heel anders. Je kunt hier heel makkelijk en snel zaken doen. Hier zijn we veel bezig met lobbyen, adviseren en samen met de overheid zorgen voor een beter beleid voor kinderen.’

Enthousiaste overheid

‘Eigenlijk gaat het heel goed in Georgië. De economie groeit hard. Ondanks de recessie en het conflict met Rusland in 2008 neemt de rijkdom gestaag toe. Maar niet iedereen deelt daarin mee. Een kwart van de bevolking mist de boot, vooral grote gezinnen met veel kinderen leven onder de armoedegrens. We werken veel samen met het ministe-

rie van Sociale Zaken om te zorgen dat de allerarmste gezinnen steun krijgen. Er is wel een voorzieningssysteem, maar dat is vooral gericht op bejaarden. Dat stamt nog uit de Sovjet-tijd. We willen kinderbijslag voor werkloze ouders zodat hun kinderen niet in totale armoede op hoeven groeien. En we pleiten bijvoorbeeld bij het parlement om wetten kindvriendelijk te maken. Een groot voordeel is dat Sandra Roelofs, de presidentsvrouw in Georgië en toevallig een Nederlandse, zich ook heel actief bezighoudt met kansarme kinderen.’

Open voor verandering

Georgië heeft een sterke wil om te veranderen, en dat is heel gunstig voor UNICEF. De overheid is enorm enthousiast, merkt Roeland. Er werken veel jonge mensen die openstaan voor veranderingen. De minister van Onderwijs bijvoorbeeld is pas begin dertig. ‘Als ik iets voorstel en hij vindt het een goed plan, wil hij het meteen uitvoeren. Soms te snel.’ Als voorbeeld noemt hij de achthonderd schoolkinderen die geen thuis hebben en daarom in een

ROELAND MONASCH (45)

Sinds oktober 2009 is Roeland Monasch directeur van UNICEF in Georgië. Hij woont samen met zijn vrouw Madeleine en dochter Coco (4) in de hoofdstad Tbilisi. Vanaf 1993 woont en werkt hij bijna onafgebroken in het buitenland. Voor UNICEF heeft hij vijf jaar in Zimbabwe gewerkt en zes jaar op het hoofdkantoor in New York. Madeleine geeft advies over microkrediet waarmee de allerarmsten een eigen zaak kunnen opzetten.

Vooral in Abchazië – een autonoom gebied in Georgië – is de situatie een stuk slechter dan in de rest van het land. In dit deel woedde begin jaren negentig een onafhankelijkheidsstrijd waarna Abchazië zich onafhankelijk verklaarde. Deze verklaring is door bijna geen enkel land in de wereld erkend. Sindsdien zijn alle Georgiërs die er woonden weggetrokken. Nog steeds mogen Georgiërs er niet komen. ‘Van ons team van 35 mensen kunnen alleen de vier buitenlanders het gebied in.’ Daarom gaat Roeland er vrij vaak heen. Maar ook omdat hij graag contact houdt met het veld. ‘Daar zie je nog echt waar je het voor doet.’

Uitgestorven dorpen

Roeland vertelt er uitgebreid over: ‘Abchazië heeft een heel typisch, braakliggend landschap. Van de kwart miljoen mensen die in Oost-Abchazië woonden, zijn er nog maar zestig- of zeventig-duizend over. Hele dorpen zijn verval- len en uitgestorven. Als je rondrijdt, lijkt het of er niemand meer woont. Maar als je dan een half afgebroken gebouw inloopt, is het van binnen mooi

instelling zitten die eigenlijk bedoeld is voor gehandicapte kinderen. ‘We hebben geopperd om deze kinderen in een gezin te plaatsen. Dat wil de minister nu binnen twee maanden voor elkaar hebben. Maar om dat goed te doen, heb je minstens een jaar daarvoor nodig. Voor elk kind moet je een individueel plan opstellen.’

Vergaderen, lobbyen, toespraken houden en conferenties bezoeken, dat

UNICEF-SUCCESSEN IN GEORGIË

De afgelopen vijf jaar konden veel kindertehuizen hun deuren sluiten, in 2005 waren er nog vijftig, nu minder dan twintig. Uit onderzoek bleek dat 95 procent van de kinderen in de weeshuizen geen wees was. De ouders waren te arm om voor hun kinderen te zorgen. De allerarmste gezinnen krijgen nu een uitkering en voor ouders die werken heeft UNICEF kinderdagverblijven en naschoolse opvang opgezet. Kinderen die niet thuis kunnen wonen, gaan veel vaker naar pleeg- of adoptiegezinnen. UNICEF heeft driehonderd maatschappelijk werkers getraind om de kinderen in de gaten te houden. Een beroep dat vier jaar geleden nog nauwelijks bestond in Georgië.

Kinderen in Georgië die in aanraking kwamen met justitie werden in vreselijke omstandigheden vastgezet. Dankzij de inspanningen van UNICEF is de Georgische wetgeving aangepast aan de EU-standaard. Kinderen hebben meer rechten gekregen en kinderrechtzaken zijn getraind om rekening te houden met de belangen van kinderen. Daardoor worden veel vaker alternatieve straffen opgelegd.

zijn de voornaamste werkzaamheden van de UNICEF-directeur. Het grootste obstakel waar Roeland tegenaan loopt in Georgië is de taal. ‘Ze hebben een eigen schrift dat ik maar niet onder de knie kan krijgen. Zelfs een bordje met ‘open’ of ‘gesloten’ bij een restaurant herken ik niet. Heel frustrerend. En die taal maakt het werk ook lastig: ik ben veel afhankelijk van tolken en het is erg moeilijk om ingewikkelde dossiers te doorgronden.’

Het werk gaat er in Georgië heel anders aan toe dan in Zimbabwe waar hij vaak letterlijk met zijn voeten in de modder stond. Tijdens het dieptepunt van de crisis in het Afrikaanse land waren zo goed als alle ziekenhuizen en scholen dicht, er was geen medicijn meer te krijgen. Door de hyperinflatie was het hele land verlamd geraakt. En toen brak er ook nog een cholera-epidemie uit. Roeland en zijn collega’s waren continu aan het improviseren om iets voor elkaar te krijgen. ‘Het dieptepunt is daar inmiddels gepasseerd, met de nieuwe regering is de situatie langzaam aan iets aan het verbeteren. De laatste maanden dat ik in Harare zat, was de extreme inflatie gestopt doordat het land de lokale valuta had losgelaten. Gelukkig, anders had ik het veel moeilijker gevonden om weg te gaan.’

Contact met het veld

Hoewel Georgië een stuk welvarender is, heeft ook dit land noodhulp nodig.

‘De economie groeit maar grote gezinnen missen de boot. Zij leven in armoede’

ROELAND MONASCH (45) DIRECTEUR UNICEF GEORGIË

DE OVERHEID IS ENORM ENTHOUSIAST. ZE WIL SNEL VERANDEREN. SOMS TE SNEL

roze geschilderd. Te midden van dit ogenschijnlijk verlaten gebied vol puin is er dan toch ergens een leslokaaltje ingericht waar een groepje kinderen les krijgt van een van de ouders. Dat raakt me dan, als ik zie hoe onze inspanningen tot dit soort resultaten leiden. In Zimbabwe zag ik dat heel duidelijk, bijvoorbeeld toen de scholen weer open gingen en de kinderen weer les kregen. Dat maakt me vrolijk. Nu heb ik vooral een kantoorbaan, maar ik probeer zoveel mogelijk naar de kinderen en hun ouders toe te gaan om te zien wat er in de dorpen gebeurt en wat mensen nodig hebben. Nu zijn we bijvoorbeeld druk bezig om een grote inentingscampagne voor te

bereiden. Alle kinderen tot 18 jaar in Abchazië worden binnenkort ingeënt tegen polio. Een enorme operatie, vooral omdat de wegen er erg slecht zijn.’

Geld ophalen

‘Het mooie van het werken voor UNICEF is dat je echt de mouwen kunt opstropen en dingen voor elkaar kunt boksen,’ vindt Roeland. ‘Er gaan veel deuren open, want wie wil er nou niet het beste voor kinderen? Toen de overheid van Zimbabwe in 2005 hele krottenwijken verwoestte waardoor een half miljoen mensen dakloos werd, mocht er geen hulporganisatie bij. Behalve wij. Zonder een oordeel te vellen, konden wij ons inzetten voor de *best interest of the children*.’ In Zimbabwe waren de uitdagingen groter, maar ook in Georgië kan UNICEF nog een verschil maken voor kinderen. In principe gaan alle kinderen hier al naar school, maar de kwaliteit van het onderwijs is belabberd. Ook kent het land nauwelijks kleuterscholen en moet de kindersterfte nog flink naar beneden. Maar over vijf of tien jaar is UNICEF hier als het goed is niet meer nodig. Dan zijn we alleen nog in Georgië om geld op te halen voor andere landen.’ ●

ROELAND MONASCH: ‘MIJN HART LIGT IN AFRIKA’

Zonder dat hij andere landen te kort wil doen, ligt het hart van directeur Roeland Monasch van UNICEF Georgië vooral in Afrika. Niet gek, want als kind woonde hij een tijdje in Ethiopië en Tanzania waar zijn vader als tropenarts werkte. ‘Ik kom uit een sociaal geëngageerde familie. Dat heeft vast invloed gehad op mijn beroepskeuze. Zonder die ervaring had ik nu vast niet in het buitenland gezeten. In Georgië leer ik hoe we ons kunnen inzetten voor beleidsverandering. In een aantal Afrikaanse landen gaat het nu ook goed. Daar kunnen we ons ook meer bezighouden met advies aan de overheid en lobby voor een kindvriendelijk beleid. In het veld werken is spannend, maar je moet er veel voor opgeven. Ik mis mijn familie en vrienden.’ Of hij ooit terugkomt naar Nederland? ‘Wie weet. Als mijn dochter Coco naar de middelbare school gaat, willen we op één plek blijven. Misschien wel Nederland.’

Bouw je eigen boom

Hij ruikt misschien niet naar frisse dennenlucht maar hij verliest ook geen naalden. De **Totem XMAS**, ontworpen door Ilya Yashkin en Romy Boesveldt, is een originele kerstboom die als bouw pakket wordt geleverd. Compleet met een engel, een hert, vredesduiven, kerstballen, kaarsjes en een schitterende ster als piek, lijkt de boom net echt... De boom bestaat uit 150 sterke delen en is gemaakt van gerecycled karton. Hij is eenvoudig in elkaar te zetten, uit elkaar te halen en gaat jaren mee. De boom is geschikt voor kinderen vanaf zes jaar en is 70x60x60 cm.
www.kidsonroof.com

One laptop per child

Wie denkt dat het onderwijs in ontwikkelingslanden ouderwets is, heeft het mis. In steeds meer landen hebben schoolkinderen via het project *One Laptop Per Child* toegang tot een speciale computer, de *OLPC XO laptop*. Een goedkope maar stevige computer, gemaakt zonder winst oogmerk. Wereldwijd zijn er al 700.000 stuks via scholen verdeeld, onder andere in Cambodja, Nigeria en Uruguay. Scholieren krijgen zo op een moderne manier les, toegang tot internet en leren vroegtijdig met computers omgaan.
www.fuseproject.com

'Waar ik ook heen ga op vakantie, ik kom altijd terug met lokale muziek,' zegt UNICEF-medewerker Karin Vermeulen(46). 'Via muziek leer je op een bijzondere manier een andere cultuur kennen. Drie tips voor de liefhebbers.'

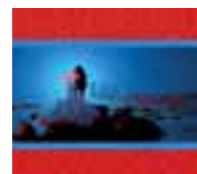
'Via muziek leer je andere culturen op een bijzondere manier kennen'

KARIN VERMEULEN,
UNICEF-MEDEWERKER

DE WERELDMUZIEK van Karin Vermeulen

Senegalees feestje
 Zodra je de nieuwe cd van Carou D opzet, kun je niet meer stil blijven zitten. Deze talentvolle Senegalese zanger en gitarist uit Dakar maakt van zijn nieuwe cd *Muzikr* een bruisende en swingende verrassing waarop allerlei stijlen als jazz, soul en soms een vleugje hiphop samensmelten. Echt een feestje om naar te luisteren.
www.worldvillage.com

Mexicaanse zomer
 Met haar vrolijke en heldere stem laat Edith Tamayo op haar nieuwe cd *Patia Salada* elke noot dansen. De muziek is een combinatie van eigen werk en traditionele

Mexicaanse liederen, die stuk voor stuk luchtig worden gezongen. In de akoestische muziek en de opzweepende ritmes zijn ook talloze invloeden vanuit andere Zuid-Amerikaanse landen te herkennen. Last van een klein winterdipje? Draai *Patia Salada* en het is alsof de zomer alweer is begonnen!
www.coasttocoast.nl

Cuba bruist
 Muziek zit in de genen van de Cubaanse pianist Chucho Valdés. Vanaf zijn derde speelt de bijna zeventigjarige muzikant piano. *Chucho's Steps* is de nieuwste productie van de jazzpianist met zijn band The Afro-Cuban Messengers. Op de cd komen Amerikaanse en Cubaans-Afrikaanse jazz bruisend samen. *Chucho's Steps* is één bom energie!
www.worldvillage.com

Help mee!
 Dat

schoon drinkwater de bron van leven is, weet Spa Reine als geen ander. Daarom helpt Spa UNICEF om meer kinderen in Burkina Faso toegang te geven tot schoon water. Help mee, want per verkochte liter zorgt Spa voor 4 liter veilig drinkwater in Burkina Faso. De actie loopt tot eind december.
www.spa.nl

In de wolken

Van Afrika tot Azië, met dit vrolijke vliegtuig reizen kinderen de hele wereld over. Net als het andere speelgoed uit de collectie van designer Anne-Claire Petit is ook het vliegtuig handgemaakt door vrouwen in Azië. Hiermee kunnen zij het hele jaar door een eigen inkomen verdienen en hun levensomstandigheden verbeteren. Even geen zin om te vliegen? Je kunt er ook lekker op zitten of liggen. Afmeting: 27x55x64 cm via www.davidandluna.com of www.anneclairepetit.nl.

Sieraden met een bijzonder tintje

Met hun eigen sieradenlijn werken Nepalese vrouwen aan hun toekomst en hun onafhankelijkheid. Via het project **Beads for Life** van de lokale ontwikkelingsorganisatie Ama Nepal leren vrouwen hoe ze een eigen inkomen kunnen verdienen. Ze worden getraind in het ontwerpen en maken van vrolijke kettingen en armbanden. De kleurrijke sieraden van kralen, glas en edelstenen zijn allemaal handgemaakt, dus uniek! De keuze lijkt oneindig. Word jij de eigenaar van deze bijzondere ketting? Kijk op www.goodforall.eu of www.abeautifulstory.nl.

Spetterend en verantwoord 2011

Begin het nieuwe jaar goed en laat om middernacht een milieuvriendelijke dreamflyer op. Op een stukje folie na, is de lampion helemaal afbreekbaar. Deze sfeervolle lampion met brandend lichtje stijgt langzaam op door de warmte. De wensballon wordt al eeuwen gebruikt in Zuidoost-Azië. Hiermee wend je op voorhand al het onheil af in 2011 en kun je ook nog al je vurige wensen omhoog sturen. Gelukkig nieuw jaar! www.gadgethouse.nl

'Als lerares in het speciaal onderwijs is het belangrijk om lessen leerzaam én aantrekkelijk te maken,' zegt Bouwiene Stol (34). Een informatief en toegankelijk boek als *Jacquelina* biedt bij een geschiedenisles echt uitkomst.'

'Aantrekkelijke lessen zijn belangrijk in het speciaal onderwijs'

Bouwiene Stol, LERARES SPECIAAL ONDERWIJS

DE BOEKENKEUZE van Bouwiene Stol

In haar boek **Grenzeloos gedreven** laat Janneke Juffermans de positieve en negatieve aspecten van ontwikkelingswerk zien. De inspiratie die het vak geeft, maar ook de moeilijke afwegingen die bijna dagelijks door ontwikkelingswerkers worden gemaakt. Via interviews met ontwikkelingswerkers laat ze zien welke impact het werk op het persoonlijk leven heeft. *Grenzeloos gedreven* bevat een kleurrijke verzameling verhalen over de drijfveren, ambities en levenslessen van ontwikkelingswerkers. Uit de openhartige verhalen blijkt o.a. dat ontwikkelings-samenwerking een werkveld is waar

mensen met hart en ziel betrokken zijn. www.kitpublishers.nl

Strip over slavin De 15-jarige slavin Jacquelina werd geboren op de plantage Driesveld, in Suriname. Ze werkt als huis-slavin van Rudolf Hendrik van Halm. Het mooie meisje is dolverliefd op Kwasi, maar mag hem niet ontmoeten.

De jaloerse Van Halm geeft haar straf als ze Kwasi wil zien. Jacquelina ziet maar een uitweg om aan zijn wreedheid te ontsnappen... Jacquelina was een echte slavin en haar verhaal is echt gebeurd. Het kinderboek **Jacqueline. Slavin van plantage Driesveld** met illustraties van Kae Solo is de eerste strip over slavernij en zeer toegankelijk voor jonge kinderen. www.kit.nl

TEKENING: THE TJONG-KHING

Kijk, doe, zoek met Thé Tjong-Khing Ontdek de bijzondere wereld van tekenaar Thé Tjong-Khing in het Zuidezeemuseum in Enkhuizen. *Zuiderzee met taart* is een doe tentoonstelling voor het hele gezin. Deel samen geheimen in de taarthuisjes, bouw de hoogste taart en kraak je hersenen bij de raadselkast. Ook kunnen kinderen in het toekomsthuis tekenen wat ze later willen worden. Thé Tjong-Khing - illustrator van kinderboeken van o.a. Annie M.G. Schmidt en Guus Kuijer - belooft de mooiste tekening met een bijzondere prijs. De tentoonstelling is tot en met 27 februari 2011. www.zuiderzeemuseum.nl

FOTO XXX

Licht in de sloppen

IKEA-lampen pronken niet alleen in tienerkamers in Nederland. Ook in de sloppenwijken van Pakistan maken kinderen hun huiswerk met een speciaal voor hen gemaakte lamp. De lamp is onderdeel van een actie van UNICEF-partner IKEA. Wanneer er in een van de wereldwijde vestigingen van IKEA een **SUNNAN lamp** wordt verkocht, krijgt een kind in een ontwikkelingsland deze op zonne-energie. Zo kunnen kinderen die geen elektriciteit hebben ook na zonsondergang huiswerk maken. Er zijn al 34.080 lampen verspreid. www.ikea.com

EEN LEVEN VOL TSJIE

De Parel en de Draak is een kinderboek vol foto's, bewegende beelden en persoonlijke verhalen waardoor je China beter leert kennen. Het boek van Liesbet Ruben en Babette van Ogtrop hoort bij de tentoonstelling *De Qi van China* in Tropenmuseum Junior en is bekroond met een Zilveren Griffel. Een gesprek met Liesbet.

Een Zilveren Griffel, gefeliciteerd! 'Bedankt! Zo'n prijs geeft een boek meteen meer bekendheid. Schoolkinderen die bij ons in het museum komen hebben op school het boek gelezen. Wij krijgen veel complimenten, dat voelt telkens weer als een prijs.'

Een bijzondere titel, vertel. 'Uit een oer-nies van de Chinese draak ontstond een vlamme parel waarmee hij kon spelen. Door het spelen kwam er beweging in hemel en aarde en ontstond de levenskracht met hemelse energie die door alles en iedereen in China stroomt: qi

kinderen? 'Chinese kinderen moeten heel hard en veel leren. Ouders willen dat hun kind iets bijzonders wordt. Dat geeft veel druk. Aan Nederlandse kinderen worden minder eisen gesteld.'

[spreek uit: tsjie]. We wilden een boek maken over China, een land in beweging. Toen kwamen we de draak tegen.'

Een jongerenboek over China, waarom? 'Eén op de vijf mensen is Chinees. We hebben allemaal spullen die in China zijn gemaakt. Jongeren groeien op in een wereld die Chineseer is dan vroeger. Misschien gaan ze wel studeren in China of zaken doen met Chinezen. Hoog tijd om zelf wat Chineseer te worden.'

Waarom verschillen Chinese en Nederlandse

Wat kunnen Nederlandse kinderen van Chinese leren? 'Chinese kinderen stellen zich vaak leergierig en belangstellend op. Zij zijn meer WIJ-kinderen. (Hoewel je daar ook verwend, egoïstische mormels hebt...) Wij willen er toe bijdragen dat kinderen nieuwsgierige wereldburgers worden.'

De Parel en de Draak, Ruben & Van Ogtrop, KIT Publishers, € 12,50, ISBN: 9789068327892

De tentoonstelling is t/m voorjaar 2012 te zien in het Tropenmuseum.

Kans maken op een van de drie geschenke-exemplaren? Mail voor 31 december naar magazine@unicef.nl of stuur een kaartje naar UNICEF Nederland, o.v.v. UM-Werelds, Postbus 67, 2270 AB Voorburg.